

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου Ἑσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ «Ἀναπλάσεως» καὶ ἐκδόσεως τοῦ Χρυσοστόμου ὁδὸς Φιλίσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὴν Σύνοδον.
--	---	--

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ μέγα ζήτημα. — Πλάναι τῆς κ. Παρρέν περὶ Ἀγίας Γραφῆς καὶ γυναικός. — Κρίσεις ταξιδιωτοῦ περὶ τοῦ ἱερέως καὶ κήρυκος Δουληγέρη. — Ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα τῆς «Ἀναπλάσεως», ὑπὸ Πολυκάρπου Ι. Συνοδινού, ἱεροκήρυκος. — Τὸ διήγημα τῆς «Ἀναπλάσεως» ἡ Πραγματικὴ Ζωὴ, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας ΔασκALOπούλου. — Δύο λόγοι εἰς τὸ Τατέρι.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΖΗΤΗΜΑ

Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, κατὰ τὰ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀγγελθέντα, ἔκρινεν, ὅπως δι' ἐπιστολῶν προκαλέσῃ τὰς γνώμας ὄλων τῶν Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν περὶ τῶν μέσων, διὰ τῶν ὁποίων ὄχι μόνον θ' ἀνακοπῇ ἡ ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ ποιμνίῳ πρόδος τῶν ὀλιστικῶν θεωριῶν, τῶν ἀγουσῶν πρὸς τὸν ἡθικὸν καὶ κοινωνικὸν ἐκφυλισμὸν, ἀλλὰ καὶ θὰ κραταιωθῇ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα, τὸ ἐξευγεῖλόν τοὺς λαοὺς καὶ ἀνορθῶνον καὶ στηρίζον τὰς κοινωνίας.

Ἡ ἐπὶ τούτῳ χαρὰ ὑπῆρξε πανελληνίως· ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο προπέτεια, οὐδὲ καύχησις, ἂν ἐλέγετο, διὰ τὸ εὐφρόσυνον ἀγγελμα ἔφερε μέλιστα τὴν ἀγαλλίασιν εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως». Διότι ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Συλλόγου τούτου, ὑπὸ τὴν σοφὴν καὶ κραταιοτάτην ἡγεσίαν τοῦ κ. Σκαλισσοῦνη, κατεπολεμήθησαν μετὰ ἰδιαιτέρας περινοίας καὶ συστηματικότητος καὶ ἐντάσεως αἱ ὀλιστικαὶ θεωρίαι, καὶ εἰς τὰ δημοσιεύματα τῆς «Ἀναπλάσεως» καὶ τὰ σοφὰ συγγράμματα τοῦ πρωταγωνιστήσαντος ἐν αὐτῇ γεράρου Κεφαλλήνος ἀποδίδεται ἐκ κοινῆς ὁμολογίας ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηρηθεῖσα ἀνακοπὴ καὶ ἐλάττωσις τοῦ ὀλιστικοῦ ψεύματος ἐν τῷ ἀπανταχοῦ ἑλληνισμῷ.

Ἀλλ' οἱ περὶ τὴν «Ἀνάπλασιν» κατὰ τὸ δεκαετρεατὲς διάστημα τοῦ τοιοῦτου ἀγῶνός των δὲν ἐπαύσαν ὑποδεικνύοντες, διὰ τὸ μέγα καὶ ἀποφασιστικὸν κτύπημα κατὰ

τοῦ ὀλιστικοῦ τέρατος εἶνε κεκλημένη καὶ δύναται νὰ εἰσὼσῃ θράσις πατρικὴ, σοφὴ, στρατηγικὴ καὶ εὐτολμος τῆς Ἐκκλησίας, προβαλλούσης μὲ ὄλον τῆς τῷ χυρὸς, καὶ τὸ γόνιτρον, καὶ τὴν ἐπιβολήν, ἐξεγειροῦσης καὶ συγκεντρούσης ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν τῆς ἑλίας τὰς εὐσεβεῖς δυνάμεις, αἵτινες προσμένουσι τὸ σύνθημα ἡ θὰ ἐξεγερθῶσι διὰ τοῦ συνθήματος, καὶ προσηκόντως χειριζομένης ὅλα τὰ ὅπλα, τὰ ὁποῖα παρέχει εἰς αὐτὴν ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη καὶ ἡ μεγάλη καὶ σωτήριος ἀσθεντία, ἣν ἀσκαεῖ ἐπὶ τῶν συνειδήσεων τῶν πιστῶν.

Τοῦτο ὑπεδείκνυνεν ἡ «Ἀνάπλασις», ἀλλὰ καὶ τὸ ἡλπίζει καὶ τὸ προσεδόκα. Διότι αὐτὴ ἡ ζωὴ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπῆτει καὶ ἐπέβαλλε νὰ ἀναμιχθῇ αὐτὴ ἐνεργητικώτατα εἰς ἀγῶνα, τοῦ ὁποῦ ἡ διεύθυνσις εἰς αὐτὴν ἀνήκει ὡς ὑπεράτης καὶ ἀπαραίτητος αὐτῆς ὀρειλῇ. Καὶ ἰδοὺ ἐστὶ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἦλθε, καὶ αἱ ἐλπίδες ἠνθυσαν καὶ αἱ προσδοκίαι πραγματοποιοῦνται. Ἰδοὺ ἐστὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ἀποτελοῦν τὸ κέντρον τῆς στρατευομένης Ὀρθοδοξίας, ἐπιλαμβάνεται αὐτὸ τοῦ ἀγῶνος δι' ἰδιαιτέρας ἡδὴ προνοίας καὶ προθυμίας, καὶ παρουσιάζει ἐν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτοῦ σοφὰ προόμια, ἐγγυώμενα ὅτι τὰ ἀρξάμενα διαβήματα δὲν θὰ σταθῶσιν εἰς ἐπιδείξεις καὶ ὀγκους λόγων, ἀλλὰ θὰ χωρήσωσι καὶ εἰς ἔργα καὶ πράγματα.

Ὁ ὀλισμὸς εἶνε ὁ μέγιστος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς χριστιανωσύνης ὁλῆς ἐχθρός, ὁ δὲ φθοροποιὸς οὗτος λύκος δὲν ἐφείσθη δυστυχῶς οὐδὲ τῆς ὀρθοδόξου ποιμνῆς. Αἱ ὀλιστικαὶ θεωρίαι καὶ αἱ ὀλιστικαὶ ὁρμαὶ καὶ τάσεις προσέβαλον καὶ νέμονται ὄχι εὐκαταφρόνητον μέρος τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου. Διάνοια καὶ βίος καταπατοῦνται πολυλῶς ἀπὸ τοὺς πόδας τοῦ ὀλιστικοῦ μέγα θηρίου, καὶ μόλυνονται ἀπὸ τὴν πνοήν του, καὶ μαραινόνται καὶ δηλητηριάζονται ἀπὸ τὰ μιάσματά του, καὶ διασχίζονται καὶ καταζαίνονται ἀπὸ τοὺς ὄνυχας καὶ τοὺς ὀδόντας του. Καὶ ἐκ τῶν μὴ σκεπτομένων ὡς ἄθροιστος πλείστοι ζῶσιν ὡς ἄπιστοι, τοῦ μαμμωνᾶ δούλοι, τῆς ὕλης λάτραι, τῆς σαρκὸς παῖγνια. Τὸ δὲ φοβερώτερον εἶνε, ὅτι ὁ ὀλιστικὸς

μολυσμός προσέβαλε τὰς μάλλον ἀνεπτυγμένας και κοινωνικῶς προχωρήσας τάξεις, δι' ἃν ἐπέρχεται ἀσφαλὴς διὰ τοῦ νόμου τῆς ἐπιδράσεως και τῆς μιμήσεως ἡ λαϊκὴ διαφθορά. Καὶ παρ' ἡμῖν ἐπαλθεν ἐν μέρει, διὰ τὰ ἐπείλθη μεθύριον καθολικώτερα, ισχυροτέρα, κινδυνωδεστέρα. ἐὰν δὲν ληφθῇ ἄμεσος, σύντομος, σπουδαία και βίαια πρόνοια πρὸς καταπολέμειν τῶν ὑλιστικῶν δοξασιῶν και κλίσεων καθ' ἕλα τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα κατέκτησαν ἤδη ἡ ἀπειλοῦσιν εἰς τὸ μέλλον.

Οὐδ' εἶνε μόνος ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος, ὁ ἔχων ἀνάγκην προστασίας κατὰ τοῦ μεγάλου ἐχθροῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ ὀρθόδοξα ἔθνη φέρουσι τὸ δηλητήριον ἐντός των, και ἡ ὑλιστικὴ λόγχη εἶνε ἐμπεπηγμένη αἰμοσταγῶς εἰς τὰς πλευράς των. Ἡ νεολαία τῶν γυμνασιῶν, τῶν πανεπιστημίων, τῶν πολυτεχνικῶν σχολῶν, πολλοὶ τῶν λογίων, τῶν δημοσιογράφων, τῶν πολιτευομένων, τῶν ἀριστοκρατῶν, εἶνε θύμαρ τῶν ὑλοφρόνων θεωριῶν, ἡ ἄλλων φιλοσοφικῶν δοξασιῶν ἀντιστρατευομένων πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου και τὸ δόγμα τοῦ Χριστιανισμοῦ· μέγα δὲ μέρος τῶν μεσαίων και κατωτέρων τάξεων, και ἂν θεωρητικῶς δὲν ἀσπάζεται τὴν ὑλιστικὴν πλάνην, ἀλλὰ και στερεῖται τῆς εὐσεβοῦς ἐκείνης θερμότητος και ἐπιγνώσεως, ἀνευ τῆς ὁποίας καταντᾷ νεκρὰ και ἀνωφελὴς ἡ πίστις, και ἀπορροφᾶται ἀπὸ ὑλιστικὰς μερίμνας, και δουλεύει πρακτικῶς εἰς τὰ ἄθεα πάθη τῆς σαρκὸς. Τὸ ἐκ παντὸς τρόπου κερδίζειν εἶνε σήμερον τὸ μέγα τῆς πράξεως δόγμα· ἡ πολυτέλεια, ἡ τρυφή, ἡ καταφρόνησις τῶν ἐντολῶν τῆς σωφροσύνης, τῆς ἐγκρατείας, τῆς ἀνότητος, ὑπὸ πλείστων ἐξασκοῦνται δι' ἔργου, και ὑπὸ ἔχθρῳ δολιγωτέρων διὰ πῶθου και ἐπιθυμίας και ὀργασμοῦ· και ἐνῷ δὲν εἶνε εὐαρίθμοι οἱ ἀπορρίπτοντες τὸ χριστιανικὸν δόγμα, εἶνε πολυερίθμοι οἱ καταπατοῦντες τὴν χριστιανικὴν ἠθικὴν.

Και τὸ δεινότερον εἶνε ὅτι τὸ νόημα δὲν ἐσεβάσθη οὐδ' αὐτὰς τὰς τάξεις τῶν κληρικῶν και τῶν μοναχῶν τοῦ Ὀρθοδόξου κόσμου. Οἱ ἄπιστοι εἶνε βεβαίως λίαν ὀλιγαριθμοὶ ἐνταῦθα· ἀλλ' οἱ κατεχόμενοι ὑπὸ ἀμφιβολιῶν, ὑπὸ ὀλιγωρίας, ὑπὸ βραθυμίας, ὑπὸ νάρκης, δὲν εἶνε τὸσον εὐκαταφρόνητοι, ὅα ἦτο δὲ ἀδελφία ἐπιβλαβὴς τὸ νὰ εἰπωμεν ὅτι προσεγγίζει περισσότερον πρὸς τὸν χριστιανισμόν παρὰ πρὸς τὸν ὀλισμὸν ὁ ἀνευ μελέτης και προσευχῆς και ἀσκήσεως, ἐν πλεονεξίαις δὲ και μάχαις και φιλονεικίαις και ἀργολογίαις και ἀνέσει και πλησμονῇ διαρρέων βίαις τῶν δυνάμεων τοῦ ἱεροῦ κλήρου και τῶν μοναχικῶν τάξεων, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ προέρχεται πνεῦμα και ζωὴ θεωρητικῆς και πρακτικῆς χριστιανικῆς φιλοσοφίας.

Οὐδ' ἐλαττώνει τὸ θλιβερόν τῆς καταστάσεως ἡ ἀντιπαράτηρις, ὅτι εἰς ἑτεροδόξους Ἑκκλησίας δὲν σπανίζουσι τὰ κακὰ ταῦτα, πρόκεινται δὲ ἴσως και μετὰ σφοδρότερου κοχλασμοῦ και πειζόνος ἐντάσεως. Ὅταν κινδυνεύῃ ἡ οἰκονομεία σου ὑπὸ μολυσματικῆς νόσου, τί ὠφελεῖ ἂν και τὸν γείτο· ἢ σου ἀπειλῇ ὁ αὐτὸς ἢ και βαρύτερος κίνδυνος;

Ἐὰν σκεπτόμεθα περὶ θεραπείας, τότε πρέπει νὰ ἐμφορηθῶμεν και ἄκρας εὐλικρινείας. Ἀν κάμνομεν οὕτως εἰς τὰς νόσους τοῦ σώματος; Ὁ ἱατρὸς καλεῖται, διὰ τὸ ἐξετάσῃ και ἰδῇ ὅλα τὰ νοσούντα, και τὸν ἐξορίζομεν ὅλα νὰ ἐπιμεληθῇ, και εἰς ὅλα νὰ φέρῃ τὴν θεραπείαν, ἡ δὲ ἐπιφύλαξις ἐδῶ και ἡ ἐντροπὴ κρίνεται ἔγκλημα και ἀνοησία. Τοιοῦτοτρόπως πρέπει νὰ γείνη και εἰς τὸ μέγα ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀνεκίνησεν ἐσχάτως ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ὀρθόδοξος Ἑκκλησία. Ὑπάρχει ἀνάγκη μεγάλης εὐλικρινείας, διὰ τὸ νὰ προβῇ σωτηρία. Πρέπει νὰ ἐξετασθῶσι και γνωρισθῶσιν ὅλοι αἱ ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ κόσμῳ ἐστίαι ὑλιστικοῦ μολυσμοῦ, ὅλοι οἱ φορεῖς τῆς ὑλιστικῆς ἀσεθείας, τὸσον ἐν τῷ κόσμῳ τῆς διανοίας, ὅσον ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ πρακτικοῦ· βίου· διότι οὕτω, και μόνον οὕτω, ὅποταν ὁ ἐχθρὸς γνωρισθῇ, και καταγγελθῇ, και ἐπιδειχθῇ εἰς ὅλα του τὰ σημεῖα, εἶνε δυνατόν νὰ ὀργανωθῇ ἡ ἐναντίον του ἀμυνα, και νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐναντίον του νίκη.

Εἰς τὸ μέγα ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποῖου ἐρωτῶνται ὅλοι αἱ ὀρθόδοξοι θεολογικαὶ σχολαί, τοιαύτη εὐρύτης, πιστεῦμεν, ἐδόθη, και ἐν τοιαύτῃ πληρότητι πρέπει αὐταὶ νὰ καγονίσωσι τὰς μελέτας και τὰς ἀπαντήσεις των. Τὸ καθήκον, τὸ ὁποῖον ταῖς ἀνατίθεται, εἶνε ὕψιστον, τὸ σπουδαιότερον ἀπὸ ὅλα, τὰ ὁποῖα ἐπετέλεσαν, ἡ δύνανται ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἐπιτελέσωσιν. Ἄς μὴ φρεσθῶσι· λοιπὸν κόπου, οὐδὲ χρόνου, και ἄς μὴ ὑστερήσωσιν εἰς περισευμένῃν και προσεκτικὴν ἐξέτασιν, και εἰς σεμνὴν παρησίαν και ἐλευθεροστομίαν. Ἡ μήτηρ Ἑκκλησία ζητεῖ νὰ εἰσφέρῃ τὰ φῶτά των. Ἄς τὰ προσφέρωσιν ἐν οὐκῇ εὐλαθείᾳ και ἀγάπῃ, ὅσῳ τὸ δυνατόν πλήρη. Διότι ἡ σωτηρία ἐκεῖ ἀγαπᾷ νὰ φέρῃ τὰς πτέρυγας τῆς, ὅπου ἡ ἀλήθεια ἀναπετᾷ ἐλευθέρως τὰς ἰδικὰς τῆς.

ΠΛΑΝΑΙ ΤΗΣ Κ' ΠΑΡΡΕΝ ΠΕΡΙ ΑΓ. ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 204).

Εἰς τὰς μάχας αἱ παρεξηγήσεις, αἱ παρουσιάσεις τοὺς φίλους ὡς ἐχθρούς, ἐπέφεραν πάντοτε ὀλέθρια ἀποτελέσματα, εἰς δὲ τὰ κοινωνικὰ σχέσεις οὐδεὶς ἀκόμη ἐνεφανίσθη τοσοῦτον τολμητικῶς, ὥστε ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἀχαριστίας. Δυστυχῶς ἡ κ. Παρρέν, μαχομένη ὑπὲρ τῆς γυναικός, ὑποπίπτει εἰς δεινὴν παρεξήγησιν, εἰς τὸ ἀτύχημα δὲ τοῦτο δὲν ἀπέφυγε νὰ προσθέσῃ και τὸ ἀμάρτημα τῆς ἀγνωμοσύνης.

Τί λέγει ἡ Παλαιὰ Γραφή περὶ τῆς φύσεως τῆς γυναικός; Ὅτι εἶνε ὁμοία πρὸς τὸν ἄνδρα, ἄνθρωπος και αὐτὴ ὡς ὁ ἄνθρωπος, κατ' εἰκόνα και αὐτὴ και ὁμοίωσιν θεῶν. Εἴνεν τι τοῦτο ὑψηλότερον, τιμιώτερον, ἐνδοξότερον, βασιλικώτερον;

Τί δὲ λέγει ἡ Παλαιὰ Γραφή διὰ τὴν θέσιν τῆς γυναι-

ναϊκῆς ἀπέναντι τοῦ ἀνδρός; Ὅτι γυνὴ και ἀνὴρ, θῆλυ και ἄρσεν, ἀποτελοῦσι δυάδα ἐνίκαιαν, ἄνθρωπον ἕνα. «Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν και θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς» (Γέν. Α'. 27).

Ἄλλ' ἡ γυνὴ, κατὰ τὴν Παλαιὰν Γραφήν, δὲν εἶνε ἀπλῶς ἐν μὲ τὸν ἄνδρα· ἐκείνη εἶνε ἡ βασιλίσσα του, και αὐτὸς εἶνε ὁ ἀκόλουθός της. Βοηθὸς του μὲν, ἀλλὰ βοηθὸς ὑπέρτερος τοῦ βοηθουμένου Διότι ὁ ἄνθρωπος, μόνος του, εἶνε ὁ ὑποτασσόμενος τοῦ πατρὸς και τῆς μητρός. Ἄλλ' ὡς τὴν γυναῖκα του ἐξέλεξεν, αὐτὴ ὑπερνικᾷ και τὸν πατέρα και τὴν μητέρα, αἰρομένη ἐν τῇ συνειδήσει και τῷ βίῳ τοῦ ἀνδρός και ὑπὲρ αὐτοὺς τοὺς γονεῖς του.

Οἱ λόγοι τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς, οἵτινες καθιεροῦσι τοῦτο, εἶνε πασίγνωστοι· «τοῦτο νῦν ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁστέων μου, και σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς μου. Ἀδὴ κληθήσεται γυνὴ, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς ἐλήθη». Ἐνεκεν τοῦτου καταλείψει ὁ ἄνθρωπος (ἄνθρωπος) τὸν πατέρα αὐτοῦ και τὴν μητέρα, και προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. Καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν». (Γέν. Β. 23. 24). Ὑψηλότερα παράστασις τοῦ μεγαλείου, τῆς ἀξίας, τῆς ἐξουσίας, τῶν δικαιῶν τῆς γυναικός, ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ. Ἡ Παλαιὰ Γραφή ἔκαμε διὰ τὴν γυναῖκα ἔτι δὲν ἐπετέλεσαν ὁ Πίνδαρος δι' ὅλους τοὺς ἥρωάς του.

Οὐδὲν σεπτότερον και ἱερώτερον ἐκείνων, οἵτινες μᾶς ἐγέννησαν και μᾶς ἐλίκνισαν, και μᾶς ἐξέθρεψαν, και μᾶς ἀνέθρεψαν, και εἶνε δι' ἡμᾶς ἐν τῷ οἴκῳ ἀντιπροσωποῦσι ὁρατοὶ τοῦ οὐρανοῦ Πατρός. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀγάπης μόνης και τῆς φροντίδος και τοῦ καμάτου, οὐδεὶς ἔχει πλεόνα ἐφ' ἡμῶν δικαιώματα ἀπὸ τοὺς γονεῖς μας. Καὶ ὅμως τὰ ἄστρα των ὠχρῶν, κατὰ θεῖαν ἐπιταγὴν διερμηνευομένην διὰ στόματος τοῦ Ἀδὰμ ἐν τῇ Παλαιᾷ Γραφῇ, πρὸ σῆς ἀνατολῆς και τῆς ἐλάμψεως τῆς γυναικός ἀπέναντί μας. Ἡ σύζυγος ἀναβιβάζεται ὑπὲρ τὸν πατέρα και τὴν μητέρα. Καὶ δὲν ἀναβιβάζεται ἀπλῶς· και τοὺς ἐξωθεῖ σχεδόν, διὰ τὸ νὰ ᾖ μονοκράτειρα αὐτῇ. Ὁ ἄνθρωπος παραδίδεται και ἀρσιώνεται ὀλόκληρος εἰς αὐτήν. Ἐνεκα αὐτῆς, λέγει ἡ Γραφή, θὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν πατέρα του και τὴν μητέρα. Καὶ ἡ Παλαιὰ Γραφή, μὴ ἀρκουμένη εἰς τοῦτο, χαρακτηρίζει ἀκόμη παραστατικώτερον τὴν ἀπέναντι τῆς γυναικός θέσιν τοῦ ἀνδρός. Ὁ ἄνθρωπος, κατὰ τὰ ἱερὰ λόγια, εἶνε ἐν μὲ τὴν γυναῖκα του· ἀλλ' ἐνῷ κατὰ τὴν πλάνην ἐκείνην ὑπῆρξεν ἀπόσπασμά του, διὰ τοῦ γάμου γίνεται· προσκολλημένη τῇ. Καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· και ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν». Πῶς ἡδύνατο νὰ ἐκφρασθῇ πανηγυρικώτερον ἡ ἰσότης τῆς γυναικός πρὸς τὸν ἄνδρα παρὰ διὰ τῆς ἐνότητος ταύτης, διὰ τῆς ὁποίας ἡ γυνὴ ἔλκει τὸν ἄνδρα, ἐνότητος δὲ μετ' ἐξουσίας, ἐν ᾗ ἀποσπᾷ αὐτὸν ἀπὸ τὰς ἀγάλλας τῶν γονέων του, τὸν λαμβάνει αὐτὴ ὀλόκληρον και τὸν καθιστᾷ προσκόλλημά της;

Αὕτη εἶνε ἡ κατὰ τὸ θεῖον θέλημα φυσικὴ κατάσταση τῆς γυναικός και ἡ ἀπέναντι τοῦ ἀνδρός θέσις αὐτῆς,

θέσις ὁμοιότητος, ἰσότητος, ἐνότητος, βοηθοῦ μὲν, ἀλλὰ και βασιλίσσης, τῆς ὁποίας τὸ σκήπτρον ἰσχύει ὑπὲρ τῶν γονέων, και ἀσκεῖ διὰ τῆς πρὸς αὐτὴν ὀφειλομένης ἀγάπης και ἀρσιώσεως, και τῶν ἐξ αὐτῆς ἐκπορευομένων θελημάτων, ἀμαχον και κυριαρχικὴν σχεδὸν ἐπὶ τοῦ ἀνδρός ἐξουσίαν. Πῶς φίλος τῆς γυναικός, πῶς συνήγορός της, πῶς κόλαξ αὐτῆς, και φάλης και λάτρης, ἡδύνατο νὰ τονίσῃ τὸν ὕμνον τῆς ἰσχύος της και τῆς μεγαλειότητός της μετὰ τῶν τόνου και ὕψους και λυρισμοῦ και ἐκφραστικότητος, ὡς ἡ Παλαιὰ Γραφή;

Ἐὰν ἐν τῷ ἱστορικῷ βίῳ παρουσιάζονται γυναῖκες μὴ διασώζουσαι ἀπέναντι τῶν ἀνδρῶν τὴν θέσιν των ταύτην, τοῦτο θὰ ἦτο ὅλως ἄδικον ν' ἀποδοθῇ εἰς εὐθύνην τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς. Ἡ κατὰχρησις τῆς ἀνδρικής ἐξουσίας χαρακτηρίζεται ὑπ' αὐτῆς ὡς ἀπόρροια ἐκπτώσεως και ἁμαρτίας, καταγγέλλεται ὅρα ὡς ἀντιστρατευομένη πρὸς τὴν φυσικὴν τάξιν, ὅποیان τὴν ἔθεσε και τὴν ἠθέλησεν ὁ Θεός, και ὁ τοιοῦτος χαρακτηρισμὸς ἀπετέλει τὸ ἰσχυρότερον ὅπλον τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς γυναικός εἰς τὴν ἀνέκτισαν αὐτῇ περιωπὴν. Μετὰ Χριστὸν μάλιστα, ὅτε ἐδόθησαν τὰ ὅπλα τοῦ θανάτου τῆς ἁμαρτίας και τῆς ἀνθρωπίνης ἀποκαταστάσεως, ἐκ τῶν σελίδων τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς δύναται τις ν' ἀντλήσῃ τὴν ἰσχυρότεραν συνηγορίαν ὑπὲρ ὅλων τῶν λογικῶν και θεῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικός και ν' ἀπαιτήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς ὅλα τὰ ἀγαθὰ, μετὰ τὰ ὁποῖα τὴν περιέβαλεν ὁ Θεός, ὁ καταστήσας αὐτὴν ὄχι μόνον σύντροφον βοηθὸν τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ και βασιλίσσαν τῆς καρδίας του, τύρουσαν αὐτὸν μετ' ἐαυτῆς πρὸς θεμελίωσιν τοῦ ἰδίου των οἴκου.

Καὶ ἐν τούτοις ἡ κ. Παρρέν τὴν Παλαιὰν Γραφήν αἰτιάται ὡς σφρηλατήσαν τὴν δυστυχίαν, τὴν ἐξασθένειαν και τὸν ἐξουτελισμὸν τῆς γυναικός, και τὴν Π. Γραφὴν καταγγέλλει ὡς θυσιάσαν τὴν γυναῖκα εἰς ψευδῇ ἰδέαν, ἄδικον, ἀνηλεῆ, ὀλοφονικὴν ! ! ! Εἶνε τοῦτο, δὲν λέγω εὐσεβὲς, ἀλλὰ δίκαιον, εὐλογον, ὀρθόν, και εἰς ἐπὶ πρὸς ὥστε ἡ ὁτοργή, δι' ἧς ἡ Παλαιὰ Γραφή περιέβαλε τὴν γυναῖκα, νὰ ἀμείβηται ὑπὸ γυναικὸς τοῦ εἰκοστοῦ μετὰ Χριστὸν αἰῶνος διὰ τσαύτης ἀγνωμοσύνης;

Τί λέγει ὅτι ἐπιζητεῖ ἡ κ. Παρρέν; Ἐὰν τῆς γυναικός τὴν ἐξύψωσιν εἰς ὅλο τὰ φυσικὰ και θεῖα αὐτῆς δικαιώματα, ἀπὸ τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς κραταιοτέρων σύμμαχον δὲν δύναται νὰ εὕρῃ. Ἡ πατὰ το; Θέλει τὸ δείξει διὰ τῆς μετανοίας της. Ἀλλὰ θὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὰς αἰτιάσεις, τὰς καταγγελλίας της, τὰς μομφὰς της κατὰ τῆς ἱερᾶς Βίβλου; Αἶ! τότε θὰ αὐτοκαταγγελθῇ πλέον σαφῶς, καθαρῶς, ἐναργῶς. Θὰ αὐτοκαταγγελθῇ ὅτι δὲν παραινεί, ἀλλὰ διαβάλλει, ὅτι δὲν παρεξηγεῖ, ἀλλὰ συκοφαντεῖ. Ἐνεκα τίνος; Ἐνεκα ἀσεθείας. Καὶ πρὸς τί; Διὰ τὸ ἐπιτόχῃ ὅχι τὴν ἀνθρώπιν τῆς γυναικός, ἀλλὰ τὴν διαστροφὴν και ἐξουθενώσιν της. Διότι χειραφέτησις τῆς γυναικός, ἀντιστρατευομένη πρὸς τὰ μεγάλα δίκαια, τὰ ὁποῖα τῇ ἔδωκεν ὁ Θεός, και βυθιζομένη ἐναντίον τοῦ πνεύματος τῆς ἱερᾶς Γραφῆς, δὲν εἶνε παρὰ ἄφρων και

ἀνευλαβής και ἀνέμερος ἀπόπειρα, ἡ ὁποία. ὁψέποτε ἐπε-
τύγχανε, θά ἔφερε πρὸς τὴν διαφθοράν τῆς γυναικός, πρὸς
τὸν ὄλεθρον τῆς κοινωνίας, καὶ πρὸς τὴν κατάλυσιν τῆς
οἰκογενείας.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΚΑΙ ΚΗΡΥΚΟΣ ΔΟΥΛΗΓΕΡΗ

[Ἐν τῇ α' Ἀκροπόλει τῆς 1ης Δεκεμβρίου δ' ὑπὸ τὸ
ψευδώνυμος Ταξειδιώτης δημοσιογραφῶν εὐσεβῆς διαπρε-
πῆς καθηγητῆς καὶ ποιητῆς καὶ διηγηματογράφος κ.
Ἀλέξ. Μωραϊτίδης ἐδημοσίευσε τὰ ἐξῆς περὶ τοῦ πανο-
σιολογιώτου ἀρχιμανδρίτου κ. Παναρέτου Δουληγέρη,
τὸν ὁποῖον εἶδε καὶ ἤκουσεν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναοκίῳ
τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς 29ης Νοεμ-
βρίου.]

«Ἐάν καλιτιανὸν ὀνομάσωμεν τὸν κάτασπον αὐτὸν
ὡς παρθενικὴν ψυχὴν ναύσκον τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, δὲν
λέγομεν ὑπερβολὴν. Τόσον ἔλαμπε χθὲς βουτηγμένος μέσα
εἰς φῶτα καὶ εἰς χρυσόν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν δ' οὐκ παρ-
εστημεν, ἵνα μία συγκέντρωσις ἐκλεκτῆ εὐλαβῶν προκυ-
νηθῶν, ἐν οἷς διεκρίνοντο, ἐν πληθύνει καὶ πτεροῖς, αἱ κυ-
ρίαι, ἵτις ἐκλεκτοτέρα κατέστη διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν ὀμιλίαν,
εἰς τὸ τέλος, τὴν ὁποίαν τόσον ἐκλεκτικῶς κατήρτισεν,
ἐκ τοῦ προχείρου, ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης
τῆς Μητροπόλεως κ. Πανάρετος Δουληγέρης. ὁ ἐψηφισμέ-
νος Μητροπολίτης Πάφου τῆς Κύπρου.

Ὁ κληρικὸς οὗτος, μὲ ὅλον τὸ ἀτίθασσον τῆς μορφῆς
του, δταν ὁμιλῇ, μεταβάλλεται εἰς τὸν πλέον φιλόστοργον
πατέρα, ὅπου φυλάττει, διὰ τὰ πνευματικά του τέκνα,
τὴν γλυκυτέραν φυσιογνωμίαν, μ' ἐν στόμα γλυκύρροον
καθηδύνον καὶ εὐφραίνον τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν του,
δι' οὗς στάζει μὲν τὸ γλυκὺ μέλι τῆς παραμυθίας, χρυ-
σοστομικῶς κήρυξ τῆς μετανοίας καθιστάμενος, ἀλλὰ,
κάπου—κάπου, ἵνα μὴ χάνεται ὁ θερμότης πάντοτε ἀν-
θρώπος μέσα εἰς τὸ ἀπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ κάμῃ
τίποτε, διὰ νὰ τὸ ἀπολαύσῃ, μεταβάλλει ἐνίοτε τὴν φωνὴν
του, τραχύνει καὶ ἀγριεύει αὐτὴν ὡς πατρικὸν ὄμιλον πάν-
τοτε βαδισιμὸν, ὅτε ὁ ἀφαιρέθεις ἀκροατὴς εἰς τὴν προη-
γηθεῖσαν μαλακὴν ἐκείνην καὶ εὐώδη αὐτὴν τῆς θείας πα-
ρηγορίας, ἀναγκάζεται νὰ καταβιβάζῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς
ὁ ἀνακαλύπτων τὴν ἐνοχλήν του εἰς τι παράπτωμα, κ' αἰ-
δοῦμενος, ἵνα μὴ ἀντικρύσῃ τοὺς δύο ἀκτινοβολοῦντας τοῦ
ἱεροκήρυκος ὀφθαλμοὺς, ἀρχαίου ἀρεοπαγίτου ὀφθαλμοὺς,
δικάζοντος μέσα εἰς τὰ σκότη, καὶ τὰ πυκνὰ μαῦρα γένειά
του, ψιθυρίζει τότε :

— Δὲν χωρατεύει ὁ Δουληγέρης !

Ἐπὶ μίαν ὥραν ὁμιλῶσε περὶ πνευματικῆς προσοχῆς
ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσιν, ἀναπτύσσων τὸ θέμα, ὅτι ἡ
προσοχὴ τῶν Χριστιανῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς σχετικῆς καθαρ-
ρότητας τῆς καρδίας των, καὶ ἐρμηνεύσας τοὺς «μακαρι-

σμούς». ἵνα δείξῃ ὅτι εἰς τὴν καθαρότητα αὐτὴν τὴν
πνευματικὴν ἔχει πολλὴ νὰ κάμῃ—εἶνα τὸ πᾶν—ἡ ταπει-
νωσις—μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι—ἦτις ἀγεί λαμ-
πρῶς εἰς τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν ἐξομολόγησιν, —μακάριοι
οἱ πενθοῦντες—μεθ' ἧν ἀκολουθεῖ ἡ συμπαρομαρτοῦσα
πράξις—μακάριοι οἱ πραεῖς, —ὅτε πλέον ἐπακολουθεῖ
ὡς ἐπιστάγασμα καὶ ἐκπαλιν ἀέτωμα, ὁ πόθος ὁ ἀγέρ-
τατος πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν—μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ
διψῶντες τὴν δικαιοσύνην—ἐπὶ μίαν ὥραν ὁμιλῶσε, καὶ
ἐν τούτοις εἰς τὸ τέλος ὅλοι μὲ ἕνα ἀνσπαστικόν, ἐκφρα-
σθέντα ἀντιπροσωπευτικῶς διὰ τοῦ ἐγκαρδίου στόνου μίαις
τυφλῆς, ὅλοι εἶπαν :

— Κρίμα ! Γιατί νὰ τελειώσῃ τόσο γλῆγωρα !

*

Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον αὐτό. Ὁ ζῆλωτής φαίνεται ἅπ-
δῶ καὶ πέρα. Ἀπὸ τὸ βᾶδισμά του, ἀπὸ τὴν φωνήν του,
ἀπὸ τὴν χαρὰν τῶν ὀφθαλμῶν του.

Ὁ πανοσιολ. κ. Πανάρετος ἐν τῷ ἑσπερινῷ τούτῳ
προεξήχε τῆς χορείας τῶν ἱερέων, φορῶν τὸ ἐπανωκαλὺμ-
μαυχόν του καὶ τὸ χρυσοῦφαντον φελώνιον.

Ὅταν τὸν ἤκουα εἰς τὴν «Ἐισόδον» νὰ ψάλλῃ τὸ
«φῶς ἱλαρόν», γεγωνύα τῇ φωνῇ, μὲ γυνυσίαν Βυζαντινὴν
μουσικὴν, τόσον ἀρμονικῶς καὶ τόσον σεμνῶς, χωρὶς παρα-
φωνίας καὶ χωρὶς λάθη, τὸ τροπάριον αὐτὸ τὸ ἱλαρώτατον,
ὅπερ συνήθως κατακερματίζεται ὑπὸ ἁμαθῶν καὶ ἀμούσων
ἱερέων, ἐκινήθη ἡ προσοχή μου καὶ εἶπα :

— Νὰ ἔνας πολὺ καλὸς παπάς !

Κατόπιν εἶπα, ὅτι ὁ πολὺ καλὸς παπάς λοιπὸν εἶνε καὶ
πολὺ καλὸς ἱεροκήρυξ . . . Ὁ Ταξειδιώτης

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ 'ΑΝΑΠΑΛΣΕΩΣ.

Ἐπεθύμουν τὰ ἐρωτήματα τῆς φιλῆς «Ἀναπλάσεως»
νὰ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν προσόντων τῶν Ἐπισκόπων, διότι
ἀπὸ τούτων, κατὰ μέγα μέρος, ἐξαρτᾶται ἡ ἀνύψωσις τῆς
Ἐκκλησίας. Οἱ χρηστοί, ἠθικοί, πολυμαθεῖς, ζηλωταὶ
ἐπίσκοποι δύνανται νὰ φέρωσι ζῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ
ἀν ὑποτεθῇ ὅτι δεσμεύονται ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων.
Ἐγὼ, ταπεινὸς λευίτης τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας,
ἐκφράζω τὰς ταπεινὰς μου ἰδέας ἐν τῇ «Ἀναπλάσει»
κατὰ σειρὰν. Πράττω τοῦτο μετὰ χαρᾶς, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ
ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ δημοσιεύσω ἐν τῇ «Ἀναπλάσει» δια-
τριβὰς, αἰτινες εὐμενῶς ἐξετιμήθησαν. Ἡ «Ἀναπλά-
σις» μοι εἶνε προσφιλέα, διότι, ἀν ἔχω ζῆλόν τινα θρη-
σκευτικόν, ὀφείλω τοῦτον εἰς τὴν σθεναρὰν ἀρθρογραφίαν
ταύτης, ἣν ἀνεγίνωσκον ἀπὸ τῆς μαθητείας μου ἐν τῇ γε-
ραρᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χαλκίδος.

Ζήτημα πρῶτον.

α') Ὁ Καταστατικὸς νόμος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλ-
λάδος ἐγένετο ἐν χρόνους, καθ' οὓς πολλαὶ ἰδέαι ἐπεκρά-
τουν ἐν αὐτῇ. Ἀτυχῶς ἐπεκράτησεν ἡ σφαλερὰ ἀρχὴ τοῦ

ἥμιστα πολιτικοῦ ἀνδρός, τοῦ Φαρμακίδου, καθ' ἣν ἡ
Ἐκκλησία εἶδε νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν Πολιτείαν. Παρε-
γνώρισαν τὰς ἀρχὰς τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς,
καὶ διὰ τοῦ ἁνὸς νόμου ἡ Ἐκκλησία ἐδεσμεύθη ἐν πᾶσιν
εἰς τὴν Πολιτείαν. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶνε, πολλοῦ γε δεῖ,
ἀνεξάρτητος ἀρχή, αἱ ἀποφάσεις τῆς ὁποίας ἔχουσι κύρος.
Ἐν τῇ ἱ. Συνόδῳ παρίσταται ὁ λεγόμενος Βασιλικὸς
Ἐπίτροπος, ἀνευ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ὁποίου πᾶσα πρᾶξις
αὐτῆς εἶνε ἀκυρος. Κατ' ἐμὲ «πρέπει νὰ ἐδρεύῃ βασιλικὸς
ἐπίτροπος παρὰ τῇ ἱ. Συνόδῳ», ἀλλ' ἔτι μετὰ τῆς δι-
καιοδοσίας, ἣν νῦν ἔχει. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Βασιλικοῦ
Ἐπιτρόπου δέον νὰ ᾖ «μᾶλλον περιορισμένη». Δύναται
οὗτος νὰ παρίσταται ἐν ταῖς συζητήσεσι τῆς ἱ. Συνόδου,
ἀλλὰ ν' ἀναχωρῇ, διὰ νὰ ἀποφασίσῃ, καὶ οὕτως ἡ ὑπο-
γραφὴ αὐτοῦ νὰ θεωρῆται ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἀνευ. Ἡ ἀπό-
φαισις τῆς ἱ. Συνόδου, ἀνευ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Β. Ἐπι-
τρόπου, πρέπει νὰ ἔχῃ κύρος καὶ ἡ Πολιτεία νὰ ἐκτελῇ
ταύτην διότι ἔχομεν ἀτυχῶς περιστάσεις, καθ' ὅς γεν-
ναῖται ἀποφάσεις τῆς ἱ. Συνόδου ἐθελωθήσαν ἀκυροί,
διότι ὁ Β. Ἐπίτροπος δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ ταύτας.
Εἶνε δὲ πολὺ λυπηρὸν ὅτι αἱ μὲν ἀποφάσεις τῶν δικα-
τηριῶν καὶ αὐτοῦ ἐτι τοῦ Εἰρηνοδικείου ἔχουσι κύρος, αἱ
δὲ τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς νὰ μὴ ἔχουσιν
ἀνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ Β. Ἐπιτρόπου. Οὐδὲ ὑπάρχει
φόβος τις μὴ ἡ ἱ. Σύνοδος ἀποφασίσῃ τι ἀντιβαῖον εἰς
τὰ κείμενα ἢ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους, ἀφοῦ καὶ ἐν ταῖς
συζητήσεσι ταύτης θὰ παρίσταται ὁ Β. Ἐπίτροπος.

β') Ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐπισκόπων πρέπει ν' ἀνατεθῇ εἰς
αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις γινώσκει τοὺς ἱκανοὺς καὶ
ἠθικοὺς κληρικοὺς. Ἡ πρέπει αὕτη ἡ ἱερὰ Σύνοδος νὰ
προτείνῃ τρεῖς ἐν ἐκάστῃ ἐπισκοπῇ καὶ διὰ κλήρου, συ-
νωδὰ τῇ πράξει τῶν θεοπνευστῶν Ἀποστόλων, νὰ ἐκλέ-
γηται ὁ ἄγιος, ὃ ἅπαντα ἡ ἱεραρχία νὰ προτείνῃ τοὺς τρεῖς
καὶ εἴτε διὰ κλήρου εἴτε αὕτη ἡ ἱερὰ Σύνοδος νὰ ἐκλέγῃ
τὸν ἕνα, ὅστις θὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν. Ἡ Πολιτεία ὑπο-
χρεούται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ἐκικυροῖ τὴν ἐκλογὴν
διὰ Βασ. Διάτάγματος. Ὑπὸ τοιοῦτον σύστημα δυσχερῶς
πάνυ θὰ προάγυνται οἱ ἀνίκανοι καὶ ἁμαθεῖς, διότι ἀμέ-
ριστον τὴν ἐθύνῃν θὰ ὑπέχη αὕτη ἡ Ἐκκλησία. Σήμε-
ρον, ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα, δύνανται οἱ ἐπιτηδεύοντες
ν' ἀνέλθωσιν εἰς τὰ ὑπατά τῆς Ἐκκλησίας ἀξιώματα,
ἀρκεῖ οὗτοι νὰ ἔχουσιν ἰσχυρὰ πολιτικὰ μέσα. Δὲν ἀρνούμαι,
ὅτι θὰ ἐπέλθωσιν ἴσως καταχρήσεις καὶ ἐν τῇ προτεινο-
μένῳ σχεδίῳ, ἀλλ' ὁ κλῆρος, μετὰ προηγουμένην θερμὴν
ἐπίκλησιν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, θὰ ἀρῇ ταύτας. Αἱ δὲ
ἐπισκοπαὶ δὲν πρέπει νὰ πληρῶνται ὁμοῦ ἀμέσως καὶ νὰ
προτείνωνται οἱ προτείνοντες ἐν ἐκάστῃ ἐπισκοπῇ ἐν μιᾷ
συνεδριάσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου, διότι ἐξ ἐλλείψεως ἱκα-
νῶν κληρικῶν, πρὸς πληρωσὴν τοῦ ἀριθμοῦ, προτείνονται
καὶ κληρικοὶ πολλὰκις ἀγνώστοι, ἵνα μὴ τι ἄλλο εἶπω, ὡς
ἐγένετο ἐσχάτως ἐν τῇ ἀθρόᾳ πληρώσει τῶν δέκα ἐπι-
σκοπῶν, διότι τότε ἐφαρμόζεται ὡς ἄριστα τὸ τοῦ Γρηγο-
ρίου Ναζιανζηνοῦ «Πλάττομεν αὐθιμερὸν τοὺς ἁγίους καὶ

σοφοὺς εἶναι καλούμενοι τοὺς οὐδὲν σοφισθέντας, οὐδὲ τοῦ
βαθμοῦ προεπιστευγάντας τι πλὴν τοῦ βούλεισθαι».

γ') Ἐκ τῶν εἰρημένων ἔπεται ἀριθμῶς, ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν
ἐπισκόπων δ' κατώτερος κλῆρος καὶ ὁ χριστεπώνυμος
λαός. Ἀληθὲς ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ Ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ ζωήρην
καὶ ἁμαρτὸν ὑπῆρχε τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα καὶ τὸ ἐν-
διαφέρον τῆς Ἐκκλησίας, ἐλάμβανε μέρος καὶ ὁ κλῆρος
καὶ ὁ λαὸς ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν ἐπισκόπων. Αἱ διαταγαὶ τῶν
Ἀποστόλων (ἐν Βιβλ. Ἡ' § 4 καὶ 5) διαγράφουσιν ὡς
ἐξῆς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐπισκόπου. «Ἐπίσκοπον χειροτο-
νεῖσθαι τὸν ἐν πᾶσιν ἀμεμπτον. . . ἀριτίκην ὑπὸ πινυ-
τός τοῦ λαοῦ ἐκλεγμένον, οὐ δνομασθέντος καὶ ἀρε-
σαντος συνελθόν ὁ λαὸς ἅμα τῷ πρεσβυτερίῳ καὶ τοῖς
παιροῦσιν ἐπισκόποις ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ συνευδοκείτω.
ὁ δὲ πρέσβυτος τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων ἐρωτάτω τὸ πρε-
σβυτέριον καὶ τὸν λαόν εἰ αὐτός ἐστιν, ὃν αἰτοῦνται εἰς
ἀρχόντα». Ἐν Γαλλίᾳ ἡ Σύνοδος τῶν ἐπισκόπων ἐξέλεγε
τρεῖς, ἐξ ὧν ὁ κλῆρος μετὰ τοῦ λαοῦ ἐλάμβανε ἕνα, ἐν ᾧ
τοῦναντίον ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ ὁ κλῆρος καὶ ὁ λαὸς ὄριζον
τρεῖς, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀκολούθως ὁ Μητροπολίτης μετὰ
τῶν ἐπισκόπων ἐβαλλον κλήρους. Ἀλλὰ κατόπιν τὸ δι-
καίωμα τὸδε τοῦ τε κατωτέρου κλήρου καὶ λαοῦ κατηρ-
γήθη, καὶ ἀπέμεινε μόνον ἡ ἐπιδοκιμασία ἡ οὐ κατὰ τὴν
χειροτονίαν, διότι ἐγένοντο δεινὰ καταχρήσεις καὶ πολλὰ
στάσεις. Οἱ ἐπιτηδεύοντες, κολακεύοντες τὸν λαόν, κα-
τελάμβανον τὴν ἐπίκλησιν ὅσιν τοῦ ἐπισκόπου. Ὁ ἱερὸς
Χρυσόστομος καὶ ἄλλοι διὰ ζωηροτάτων χρωμάτων περι-
γράφουσι τὰ κακὰ, ἅτινα ἐγένοντο ἐν ταῖς ἐκλογαῖς ἐπι-
σκοπῶν τε καὶ ἱερέων, δταν ἐλάμβανε μέρος ὁ ὄχλος, ὅστις
δὲν ἀπέβλεπε ἐν τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ ἠθικῇ καὶ τῇ
ικανότητι, ἀλλ' εἰς ἄλλα πράγματα. α' Ὁ μὲν γὰρ ἐπειδὴ
νέος ἐστίν, ἐκβάλλεσθαι φησὶν ὁ δὲ, ἐπειδὴ κολα-
κεύειν οὐκ οἶδεν ὁ δὲ, ἐπειδὴ τῷ δεῖνι προσέκρουσεν
καὶ ὁ μὲν ἕνα μὴ ὁ δεῖνα λυπηταὶ τὸν ὑπ' αὐτοῦ δοθέντα
ἀποδοκιμασθέντα, τοῦτον δὲ ἐγκεκριμένον ὄντα ὁ δὲ
δὲ, ἐπειδὴ χρηστός ἐστι καὶ ἐπιεικής ὁ δὲ ἐπειδὴ
τοῖς ἁμαρτάνουσι ὁμοεπὶς, ὁ δὲ δι' ἄλλην αἰτίαν τοι-
αύτην. (Λογ. Α' περὶ Ἱερως.). Τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ
ὅτι τὰ αὐτὰ ἡ χείρνα δὲν θὰ συμβαίνωσι καὶ ἐν τῇ Ἐκ-
κλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, ἐάν ποτε ὁ τε κατώτερος κλῆρος
καὶ ὁ λαὸς θὰ ἐλάμβανον μέρος ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν ἐπι-
σκοπῶν; Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἥμιστα, ἀτυχῶς, ἐμωρφώθη
θρησκευτικῶς, καὶ τὸ δεινότατον, παρσφύρεται ὑπὸ τῶν πο-
λιτευομένων καὶ τῶν κομματάρχισκων, οἵτινες διευθύνουσι
τοῦτον. Οἱ ἐπιτηδεύοντες κληρικοὶ θὰ ἤρξαντο εἰς ἁμαρτω-
λὴν συνεννόησιν μετὰ τῶν πολιτευομένων, οἵτινες θὰ κα-
τάρθουν νὰ ἀρπάσωσι τὰς ψυχὰς τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ.
Ἄλλως τε ὁ λαὸς ταύτης ἡ ἐκείνης τῆς ἐπισκοπῆς
ἥμιστα εἶνε εἰς θέσιν ὅπως γινώσκῃ τὸν ἱκανόν, τὸν
ἠθικόν, τὸν πολυμαθὲς κληρικόν, ὅστις εἶνε ἄξιος διὰ τὴν
θέσιν τοῦ ἐπισκόπου. Ἐχομεν δὲ πρόσφατον παράδειγμα
λαϊκῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις δὲν ζητεῖ ν' ἀνεύρῃ τὸν ἱκανόν.

τατον. Ὁ λαὸς δύνανται νὰ ἀποδοκιμάσῃ κληρικόν, ἐὰν οὗτος ὄντως ᾖ ἀνέθικος καὶ διεφθαρμένος. Ὁ λαὸς ὅμως δὲν πρέπει, τὸ γ' ἐπ' ἐμοί, νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπισκόπων. Ὁ χωρικός κληρὸς καὶ λαὸς εὐρίσκονται ἐν τῇ ἀμαθίᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ ἐλασινότητι.

δ') Ὁ καταρτισμὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γίνεταί· κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας ἐπὶ ἐν ἑτος, ἀλλ' ἡ Πολιτεία ἐν τῶν τεσσάρων Συνοδικῶν δύνανται νὰ διατηρήσῃ ταύς δύο καὶ διὰ δεύτερον ἑτος. Δὲν βλέπω τὸν λόγον τῆς ἐκτενερῆσώς τοῦ δικαιοῦματος τούτου, ἐὰν ποιῇ ἡ Πολιτεία καλὴν χρῆσιν αὐτοῦ. Οὐδεὶς δύνανται θ' ἀρνήσθῃ ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν ἐκαστῇ Ἐκκλησίᾳ ἱεράρχαι ἱκανοὶ καὶ ἀνικανοί. Οἱ ἱκανοί, οἱ πολυμαθεῖς, οἱ ζηλωταί, οἱ γινώσκται τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων δύνανται νὰ παραμείνουν καὶ ἐπὶ δεύτερον ἑτος, καὶ δὴ ὅταν τυχόν οἱ ἐλευσόμενοι τέσσαρες Συνοδικοί δὲν φημιζῶνται ἐπὶ ἱκανότητι καὶ σταθερότητι χαρακτήρος. Ἡ συγκρότησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ λεγομένου Συνταγματικοῦ, τὸ ὁποῖον διαίρεται εἰς τρεῖς σειράς, ἐξ ἐκαστῆς τῶν ὁποίων λαμβάνονται τέσσαρες. Ἀλλ' ὁ Πατριάρχης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ καὶ προσκαλῇ ὁριστίνῃν τινάς, εἰ καὶ ἐγέναντο καὶ ἐκεῖ καταχρήσεις. Τὸ μέτρον τότε δὲν δύνανται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ἐν τῇ συγκροτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ διότι, διὰ τοῦ ἐσχάτου ψηφισθέντος νόμου ὅστις δὲν εἶνε ὀρθός, πάντες οἱ ἐπίσκοποι ἐν Ἑλλάδι ἐξισώθησαν καὶ φέρουσι τὸν τίτλον τοῦ ἐπισκόπου.

ε') Ἐκ τῶν δε ἔπεται ὅτι δὲν παρίσταται ἀνάγκη τις ἀπόλυτος μετὰβολῆς περὶ τὴν συγκροτήσιν τῆς Ἱ. Συνόδου, ἀλλ' ἡ δικαιοδοσία αὐτῆς πρέπει νὰ ᾖ εὐρύτερα. Ἡ Ἱ. Σύνοδος δὲν ἔχει σπουδαίαν καὶ εὐρείαν δικαιοδοσίαν, καὶ τὸ δεινότερον, δὲν ἔχει λεπτομερῶς καὶ σαφῶς καθορισθῇ, καὶ ἐντεῦθεν ἔρχεται εἰς σύγκρουσιν ἐστὶν ὅτε, μετὰ τῆς Πολιτείας. Ἡ Ἱ. Σύνοδος εἶνε ἡ Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, ἥτις δύνανται ἐπιθελῶς νὰ δράσῃ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας. Σήμερον ἡ Ἱ. Σύνοδος οὐδὲν ἢ ἐλάχιστον ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῶν ἐπισκόπων ἐκείνων, οἵτινες ἢ ἀμελοῦσιν ἢ παρεκτρέπονται τοῦ καθήκοντος. Τῇ προτάσει τῆς Ἱ. Συνόδου διορίζονται οἱ ἱεροκλήρυκες, ἀλλὰ μετατίθενται οὗτοι καὶ παύονται καὶ αὐθὺς διορίζονται, ὥς οἱ ἐλάχιστοι τῶν ὑπαλλήλων, ἀνευ τῆς γνώσεως ταύτης. Οἱ καθηγηταὶ τῶν Ἱ. μαθημάτων πρέπει τῇ προτάσει τῆς Ἱ. Συνόδου νὰ διορίζονται, διότι γνωρίζω καθηγητὰς τῶν Ἱ. Μαθημάτων, οἵτινες, ἐκτὸς τοῦ διπλώματος, οὐδὲν ἄλλο προσὲν ἔχουσι, καὶ τινες εἶνε ψυχροὶ θρησκευτικῶς καὶ ἀδιάφοροι. Ἱερατικαὶ Σχολαί. Ἰδρυθῆσμεναι, δέον νὰ ᾖσιν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιθελῆσιν τῆς Ἱ. Συνόδου. Ἀπόφοιτοι τῆς Ριζαρίου Σχολῆς, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἱερωθῶσιν, ἢ προλῦται τῆς Θεολογίας, δέον νὰ ὑποστηρίζωνται ὑπὸ τῆς καὶ νὰ ἐπιβάλληται εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἐπισκόπους, ὥπως προτιμῶσι τοὺς πάντας ἄλλους. Ἡ Ἱ. Σύνοδος δύνανται ν' ἀποστέλλῃ ἑαρχὸν ὅπως ἐξέ-

τάξῃ τὴν δρᾶσιν τῶν ἐπισκόπων, τὰ παράπονα τῶν χριστιανῶν, καὶ ὑποβάλλῃ ἐκθεσιν ταύτην. Ἐν γένει εἰπεῖν ἡ δικαιοδοσία τῆς Ἱ. Συνόδου δέον νὰ ᾖ εὐρύτερα ἐπ' ἀγαθῇ τῆς Ἐκκλησίας.

στ') Ἐκαστος ἐπίσκοπος ἐν τῇ ἑαυτοῦ Ἐπισκοπῇ πρέπει νὰ ἔχῃ γραμματεῖα κληρικὸν καὶ θεολόγον, μισθοδοτούμενον καὶ συνυπεύθυνον ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ. Ὁ γραμματεὺς οὗτος θέλει ἀναπληρῶν τὸν ἐπίσκοπον μεταβαίνοντα ὡς Συνοδικὸν ἢ ἀλλοχού, καὶ θέλει διευθύνει τὴν Ἐπισκοπὴν. Σήμερον ὁ ἐπίσκοπος εἶνε καὶ ποιμὴν καὶ γραμματεὺς καὶ διδάσκαλος, καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἐν ταῖς μεγάλας ἐπισκοπαῖς, ἥκιστα δύνανται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰ κυρίως ποιμαντικά αὐτοῦ καθήκοντα. Ὁ γραμματεὺς θεολόγος εἶνε ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἐν ταῖς μέγαις τοῦλάχιστον Ἐπισκοπαῖς. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκαστῇ ἐπισκοπῇ, συνιδῶν τῷ νέῳ νόμῳ, πρέπει νὰ διορισθῇ καὶ εἰς λόγιος, ἠθικός, ἱκανὸς ἱεροκλήρυξ, ὅστις, περιουθεύων, θέλει διδάσκει τὸν λαὸν τὰς ζωογόνους τοῦ Ἑθαγγελίου διδασκαλίας. Ὁ ἱεροκλήρυξ εἶνε ἀπαραίτητος ἐν ἐκαστῇ ἐπισκοπῇ. Ἀλλ' ὁ ἱεροκλήρυξ οὗτος δέον νὰ ᾖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιθελῆσιν τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ ἐπισκόπου, καὶ νὰ μὴ μισθοδοτῇται, ἐὰν τυχόν, ἄνευ ἀποχρᾶντος λόγου, παρῆλθε τὸ καθήκον τῆς διδασκαλίας. Ἐν ἐκαστῇ δὲ ἐπισκοπῇ, ἐν ᾗ θὰ διατηρῇται, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ εἰς λόγιος καὶ ἠθικός Πνευματικός, εἰς ὃν ὁ χριστιανικός λαὸς θὰ ἔχῃ ἀπεριόριστον πεδασμόν. Οὕτω καὶ δι' ἄλλων ἐτι τράπων δύνανται νὰ ὀργανωθῇ ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐπισκόπων, ὥπως οἱ κατὰ τόπους ἐπίσκοποι ἔχωσι τὸν καιρὸν νὰ ἐπαρκῶσιν εἰς τὰ κυρίως ποιμαντικά αὐτῶν καθήκοντα καὶ εἰς τὴν ἐπιθελῆσιν τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν Δημ. Σχολείων, διότι ὁ ἐπίσκοπος εἶνε πρόεδρος τοῦ ἱερατικοῦ Συμβουλίου τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως ἐν ἐκαστῇ νομῷ. Τὸ καθήκον τότε εἶνε σπουδαῖον, διότι ἡ Δημ. Ἐκπαιδεύσις εἶνε ἡ βάση πάσης παιδείσεως καὶ ἡ πρώτη ἀρχὴ καὶ τὸ μέσον τῆς ἠθικοποιήσεως τοῦ λαοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὑπεράτατον καθήκον νὰ ἐπιβλέπῃ ἐπὶ τῶν Σχολείων.

Καὶ ταῦτα μὲν ἱκανά, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἐρωτημάτων εἰς ἐπόμενον φύλλον.

Ἐν Πάτραις

Πολύκαρπος Ι. Συνοδινός
Ἱεροκλήρυξ.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ «ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ,

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Κατὰ μετάφρασιν

ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια τῶν ἐν ἀριθ. 206)

«Ναί, γεννηθῇ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου!» ἐπαλέαδον ἐγὼ κλίνουσα τὴν κεφαλὴν. Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν ὁ

Ἀλέξτρος εἰσῆλθε καὶ τὴν παρέλαθεν ὅπως μεταβάσιν εἰς προϋπάρχον τὸ Ἀδόλφου, ὅστις μὲ ἄδειαν εἶχεν ἀφῆσει τὸ σύνταγμα του καὶ ἤρξατο νὰ ἀποχαιρετῇ τὸν ἀδελφόν του καὶ τὸν ἐναγκαλισθῇ διὰ τελευταίαν ἰσως φορὰν.

Ναί, ἔχει δίκαιον ἡ Ἐριέττα· μέγας ὁ σκοπός, ἀλλὰ φοβερὸς ὁ κλῆρος τοῦ ἱεραποστόλου, ὅστις μεταβαίνει εἰς μακρυνὰ καὶ ἀγρία χώρας, ὅπως ἀποθάνῃ διὰ τὸ ὄνομα καὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ του. Τέκνον τῆς Γαλλίας, ἐγκαταλείπει διὰ παντός τὴν πατρίδα του. Πατρίς δι' ἐκείνον εἶνε πλέον τὰ βραχὺ ὅρη, τὰ δάση τοῦ Τεξᾶς, τῆς Σαχάρας ἢ ἐρημος, τῆς Γουινέας τὸ νοσῶδες ἔδαφος, τῆς Ὀκεανίας αἱ ἀγριοὶ νῆσοι, αἱ καίουσαι τῶν Ἰνδιῶν πεδιάδες, αἱ ἀριλόξενοι ἀκταὶ τῆς Ἰαπωνίας, τῆς Κίνας καὶ τῆς Κοχινγκίνας, αἱ τόσον βάρβαροι διὰ τοὺς χριστιανούς. Φεύγει μακρὰν τῆς οἰκογενείας του, τοῦ πατρὸς του, τῆς μητρὸς του, τῶν συγγενῶν του, καὶ τῆς δευτέρας ἐκείνης οἰκογενείας, ἥτις τὸν υἱοθέτησε, τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν του· δὲν θὰ ἐπανδρῇ πλέον, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐκείνους, οὓς ἀγαπᾷ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ζῇ μόνος ἀποστελλόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ τάγματός του εἴτε ἐν μέσῳ τῶν ἀγρίων λαῶν τῆς Ἀφρικῆς, οἵτινες ἀγνοοῦσι τὸν Χριστόν, εἴτε ἐν μέσῳ τῶν ὁπωσοῦν πεπολιτισμένων λαῶν τῆς Ἀσίας, οἵτινες τὸν μισοῦσιν· ἀποστολὰ ἀμφοτέρων ἐπίσης ἐπικίνδυνος. Κεκρυμμένοι τινὲς χριστιανοὶ περίφοβοι καὶ διεισκαρπισμένοι ἐπὶ ἀπείραντον ἐκτάσεως γῆς, ἰδοὺ τοῦ ποιμένου τούτου τὸ ποιμνιον. Ἄνευ ἀναπαύσεως, ἀνευ μονίμου κατοικίας, διέρχεται τὴν ζωὴν του τρέχων ἀνὰ τὰ δάση καὶ τὰς πεδιάδας, νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς ὀλίγους ἐκείνους πιστούς, νὰ διαμοιράσῃ εἰς αὐτοὺς τὸν ἄρτον τοῦ λόγου, νὰ διδάξῃ εἰς αὐτοὺς τὰ θεῖα Μυστήρια, καὶ νὰ τοὺς ἐγκαρδιώσῃ, νὰ στερεώσῃ τὴν πίστιν των διὰ τῆς Θείας Κοινωνίας· προσπαθεῖ δὲ ἀκόμη νὰ φέρῃ εἰς τὴν ποιμνίαν καὶ τινα νέα πρόβατα. Τὸ νοσηρὸν τοῦ τόπου κλῆμα τὸν καταβιβρώσκει· τὰ ἀγρία θηρία τὸν παρακολουθοῦσι καὶ ἄνθρωποι ἀκόμη ἀγριώτεροι τὸν βασανίζουσιν· ἢ ἀπομόνωσις τὸν καταθλίβει, οὐδένα φίλον ἔχει, οὐδε μίαν βοήθειαν περιμένει· οὐδεμίαν χαρὰν, οὐδεμίαν ἡθικὴν ἀπόλαυσιν εὐφραίνει τὴν ζωὴν του· ὁ βίος του οὕτω διέρχεται μέχρι τῆς στιγμῆς, καὶ ἢ ἡ ἀσθένεια τὸν καταβάλλει· καὶ ἀποθνήσκει μόνος καὶ ἐρημος εἰς τινα καλύβην ἐν τῷ μέσῳ τῶν δασῶν, ἢ χύνει τὸ αἷμα του ἐπὶ τῆς δημοσίας πλατείας ἐν τῷ μέσῳ τῶν βασάνων, ὅπως ὑπερασπισθῇ τοὺς νόμους τοῦ Ὑψίστου. Ὅποια φοβερὰ ἀποψὶς διὰ τὴν ἀνθρώπινον φύσιν! καὶ ὅμως χιλιάδες ἄνθρωποι διψῶν τὴν θυσίαν αὐτήν. Εἰς Παρισίους καὶ εἰς Ρώμην πολυάριθμα μοναστήρια διαπαιδαγωγοῦσι τοὺς ἀποστόλους αὐτοὺς τῶν ἐθνῶν καὶ τοὺς μάρτυρας αὐτοὺς τοῦ Χριστοῦ· τόσον μεγάλη εἶνε ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ διὰ τὰς φύσεις εὐγενεῖς ψυχάς· τόσον ἰσχυροὶ εἶνε διὰ τὰς καρδίας τῶν Χριστιανῶν οἱ λόγοι ἐκείνοι τοῦ Ἑθαγγελίου: Πορευθέντες λοιπὸν μαθητεύσατε πάντες τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ

τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ φυλάττωσι πάντα ὅσα παρήγγειλα εἰς σᾶς· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι μαζί σας πᾶσης τῆς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.

Ἀλλ' οἱ λόγοι αὗτοι τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, οἱ τόπον ἰσχυροὶ καὶ πλήρεις ἐλπίδος, θὰ δυνήθωσιν ἄρα γε νὰ παρηγορησῶσι μίαν μητέρα;

Παρίσιοι 18 . . .

Χάρις τῷ Θεῷ οἱ λόγοι, οὓς ἀνωτέρω ἀνέφερα, ἠδυνήθησαν νὰ τὴν παρηγορήσωσιν. Ἡ δύναμις τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος τὰ θαύματα, τὸ θελητὸν τῆς ἀγάπης, οὐδέποτε μοι παρουσιάσθησαν ὑπὸ τόσον ὁλάν μορφῇ ὅσον σήμερον εἰς τὴν ταπεινὴν ἐκκλησίαν τῆς μονῆς τῶν Σέων ἀποστολῶν, ἐν μέσῳ ὀμπηγέως ἀγνοουμένης μὲν ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κόσμου, θεωρουμένης ὅμως καὶ θαυμαζομένης ὑπὸ τῶν ἀγγέλων. Ἐξ ἱεραπόστολοι θ' ἀναχωρήσουν μετ' ὀλίγον, δύο διὰ τὴν Ἀμερικὴν, εἰς διὰ τὴν Αὐστραλίαν, ὁ τέταρτος ἀποστέλλεται εἰς τὸ Μπαδαγασκάρ, ὁ πέμπτος εἰς τὴν Κορέαν, καὶ ὁ ἕκτος, ὁ πολυαγαπημένος Γεώργιος μας, εἰς ὃν ἔλαχεν ὁ καλῆτος κληρὸς, διευθύνει τὰ βήματά του εἰς Τογκίνον, ὅπου ἤδη ἐκμαίνεται ἡ φροδωτέρα κατὰ τῶν χριστιανῶν καταδίωξις. Οἱ γονεῖς τῶν νεαρῶν αὐτῶν ἱερέων, οἱ διδάσκαλοι των καὶ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ των, ἐκείνοι δηλ. οἵτινες κλαίουσιν δι' αὐτοὺς, ἐκείνοι, οἵτινες τοὺς ἀποστέλλουν, καὶ ἐκείνοι, οἵτινες ζηλοῦσιν τὴν τύχην των, παρευρίσκονται μόνον εἰς τὴν ἱεροτελεσίαν ταύτην. Μετὰ τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὰς τόσον ἀπλᾶς καὶ τόσον ὀραίας προσευχάς, ὁ ἡγούμενος ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς ἀναχωροῦντας νεανίας ὀλίγας λέξεις· δὲν τοῖς ἀπέκρυψεν οὐδένα ἐκ τῶν κόπων, τῶν ἔργων, τῶν θλίψεων καὶ τῶν κινδύνων, οὓς ἀπαιτεῖ ἡ θυσία των, ἀλλὰ καὶ δὲν τοῖς ἀπέκρυψεν ἐπίσης τὸν διπλοῦν στέφανον, ὅστις τοὺς περιμένει τὴν ἐξαγορὰν δηλ. τόσον ψυχῶν, καὶ τοῦ οὐρανοῦ τὴν κατάκτησιν. Οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ τὸν ἀκούσῃ ἄνευ δακρύων, καὶ μὲ τὴν τελευταίαν του λέξιν ἡ σκηνὴ τῶν ἀποχαιρετισμῶν ἤρξατο. Οἱ ἐξ ἐκείνοι ἵσταντο πρὸ τοῦ Ἁγίου Βήματος, καὶ ὄλων τὰ πρόσωπα ἐλαμπόν ἐκ χαρᾶς· ἀλλ' ὁ Γεώργιος διεκρίνετο κυρίως ἕνεκα τῆς οὐρανίας γαλήνης, τῆς θείας εὐτυχίας, ἥτις ἦτο διακεχυμένη ἐπὶ τῆς εὐγενεῖς αὐτοῦ μορφῆς. Ὡ! ἡτο ὀραία ἡ πρὸς τὸν Σωτῆρα προσφορά αὕτη. Ὁ χορὸς ἤρξατο ψάλλον τότε τοὺς λόγους τοῦ Ἑκατοῦ: Πόσον ὀραῖοι εἶνε ἐπὶ τῶν ὀρέων οἱ πόδες τοῦ εὐαγγελιζομένου, τοῦ κηρύττοντος εἰρήνην! καὶ ὅλοι οἱ ἐκεῖ εὐρισκόμενοι, γονυπετήσαντες, ἠσπάσθησαν τοὺς πόδας ἐκείνους, οἵτινες θὰ μετέβαινον εἰς τὰ πέρας τῆς γῆς, νὰ κηρύξωσι τὸ Ἑθαγγέλιον τοῦ Κυρίου.

Οἱ νεαροὶ κληρικοί, οἱ ἱερεῖς, οἱ ἐν τῇ μονῇ λευκανθέντες γέροντες, ἦλθον πρώτοι, καὶ μετὰ χαρᾶς πολλῆς ἐταπεινώθησαν πρὸ τῶν εὐτυχῶν ἀδελφῶν των. Οἱ συγγενεῖς ἐπλησίασαν εἰτα· ὁ Ἀδόλφος, καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Λεόντιος, παρασυρθέντες ἀπὸ τὸ παράδειγμα αὐτῶν, ἐγονυπέτησαν, ἐξεπλήρωσαν τὰς ἀγίας τελετάς· ὁ Ἀλέξτρος

ήρχετο τελευταίος, κλονούμενος, και όταν έπλησίασε τὸν υἱὸν του, ἐκείνος ἐξέτεινε τὰς χεῖρας, ὅπως τὸν ἐμποδίτῃ ἀπὸ τοῦ νὰ κλίνη τὰ γόνατα. καὶ ὠχρίασαν ἀμφότεροι: Ὁ ἀδελφός μας ἐξερράγη εἰς λυγμούς πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἐγερθεὶς κατόπιν, τὸν ἐσφιγξε διὰ τελευταίαν φοράν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ, καὶ τῷ εἶπε μετὰ χριστιανικῆς καρτερίας, «Ἵπαγε, σὲ ἐπιδοκιμάζω καὶ σὲ εὐλογῶ».

Ἐξήλθομεν, πολὺ λυπημένοι ἀκόμη, ἀλλ' ἀντλήσαντες θάρρος καὶ δόναμιν ἐκ τῆς σκηνῆς αὐτῆς τοῦ ἐλεύου καὶ τῆς ἐλπίδος, εἰς ἣν παρευρέθημεν· ἡ γῆ ἐξηφανίσθη δι' ἡμᾶς, καὶ ὑψώθημεν πρὸς τοὺς οὐρανοὺς διὰ τῶν πτερύγων ἐνθουσιώδους πίστεως. «Τὸν ἀπεχαιρέτισα, μοὶ εἶπεν ἡ Ἑρριέττα, τεθλιμμένη μὲν ἀλλ' ἥρεμος πρὸς, τὸν ἀπεχαιρέτισα, ἀλλὰ δι' ὀλίγον καιρὸν· ἡ ζωὴ εἶνε τὸσον βραχεῖα! τοὺς λυποῦμαι ὅλους, καὶ ὁμῶς εἶνε εὐτυχέστεροι ἐμοῦ! . . .»

Ὁ Γεώργιος ἀνεχώρησε σήμερον διὰ Βρέστην, καὶ ὁ Ἀδόλφος μετέβη εἰς τὸ σύνταγμα του· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς θὰ μᾶς ἀφῇσῃ μετ' ὀλίγον· διότι τὸ σύνταγμα του ἀποστέλλεται εἰς τὴν Ἀφρικήν. Καὶ ἡμεῖς ἀναχωροῦμεν ἐπίσης· εἰμαι ὅπως οὖν ἡσυχώτερά. Ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἑλιότ, εἰς οὓς ἐνεπιστεύθη τὸν Λεόντιον, εἶνε ἄνθρωποι ἐντιμοί, μοὶ ὑπεσχέθησαν δὲ σύνταγμα ἐπ' αὐτοῦ ἐπαγρύπνησιν, καὶ διαρκεῖς φροντίδας, ὅ,τι τέλος θὰ ἔκαμνον διὰ τὸν ἴδιον αὐτῶν υἱόν· τὸν ἀφίνω ὑπὸ τὴν αἰγίδα των, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Θεοῦ. Ἡδὴ οὐδὲν ἄλλο δύναμαι ἢ νὰ προσεύχωμαι ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ὁ Θεὸς γνωρίζει τὰ δάκρυα καὶ τὰς προσευχάς, διὰ πρὸς Αὐτὸν ἀπηύθυνα χάριν τοῦ παιδίου τούτου. (ἀκολουθεῖ)

ΔΥΟ ΛΟΓΟΙ Εἰς ΤΟ ΤΑΤΑΡΙ

Μετὰ τὰς ἐν Τυρνάβῳ ὁμιλίας μου κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον, ὁ ἐκεῖ φίλος ἀνταποκριτὴς τῆς «Ἀναπλάσεως» κ. Νικόλαος Δάμπρον, μοὶ παρέστησεν ὅτι ἐπρεπε νὰ κάμω δύο ὁμιλίας καὶ εἰς τὸ χωρίον Τατάρι. Τὴν αὖριον, 17 Σεπτεμβρίου, μία σούστα, διευθυνομένη ἀπὸ ἡνίοχον προσπαθόντα νὰ ἀνανεώσῃ τὸ τρόπαιον τοῦ ἀντεροβγάλτου, μᾶς ἐφῆρεν εἰς τὸ ὀλιγάνθρωπον χωρίον. Τὸ δὲ βράδυ, μετὰ προηγουμένην διακήρυξιν καὶ κωδωνοκρουσίαν, ἔκαμα τὸν πρῶτόν μου λόγον εἰς τὴν ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ χωρίου Ἑκκλησίαν· ἐκεῖ ἐγείνε καὶ ὁ δεύτερος.

Ὀλίγον πρὶν ἢ ἀρχίσω, μὲ κατέλαθεν ἐκπληξίς καὶ ἀμηχανία. Ποῦ τὸ ἀκροατήριον; Τρεῖς ἄνδρες ἐστέκαν ἀπέναντί μου τέσσαρες πλαγίως μου. Εἶνε λοιπὸν τὸσον ὀλιγάνθρωπον ἡ ἀδιάφορον εἰς τὸ κήρυγμα τὸ Τατάρι;

Ἐν τῇ ἀπορίᾳ μου ἐστράφην πρὸς τὰ ὀπίσω. μηχανικῶς πως μάλλον. Ἀλλ' ἡ στρόφῃ αὕτη ἐστάθη δι' ἐμὲ ἀποκάλυψις. Τὸ ἀκροατήριον ἦτο ἐκεῖ. Πῶς τοῦτο;

Μὲ ἐπῆραν, φαίνεται, διὰ μεγάλον ὑποκείμενον, καὶ ἐντρέποντο νὰ παρουσιασθῶν ἐμπρὸς μου. Ἡθέλουν νὰ ἀκούουν, χωρὶς νὰ τοὺς βλέπω. Ἀλλὰ ἐγώ, ὁ ὅποιος ἐθεω-

ροῦσα ὀλίγον κωμικὸν τὸ νὰ ὁμιλῶ βλέπων πρὸς κενὰ στασεῖδια, τοὺς παρεκάλεσα νὰ ἔλθουν ἐμπρός. Ἐκείνοι ἠρέσθησαν νὰ κύψωσι τὰς κεφαλὰς των, ὅπερ μὲ ἠνάγκασε νὰ ἐπαναλάβω τὴν παράκλησίν μου. Τότε ἔρχον τὴν καλωσύνην νὰ συμμορφωθῶσι.

Συγχρόνως ἐσηλθον καὶ αἱ γυναῖκες· γράται ἐυπόλυτοι καὶ ἀδυνατισμένοι αἱ περισσότεραι, αἱ ὁποῖαι, νὰ σταθῶν μὴ δυνάμεναι, ἐκάθισαν χάμω ἀφελῶς, πρὸς τὸ κάτω μέρος, ἀριστερὰ τοῦ εἰσερχομένου.

Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας, ἔφερα γύρω τὰ βλέμματα πρὸς τὸ ἀκροατήριον, διὰ νὰ πάρω τὴν φυσιογνωμίαν του. Φεῦ! ἰδρῶς μὲ περιέχυσε. Τόση συγκίνησις καὶ ἀγωνία δὲν μὲ κατέϊαθεν, οὐδὲ ὅταν τὸ πρῶτον ἠθέλησα νὰ ὁμιλήσω ἐκ τοῦ προχείρου πρὸς χιλιάδας κόσμου, ὅστις συγκαταρίθμει καὶ ἐπιστήμονας καὶ λογίους. Καὶ εἰκὰ πρὸς τὸν ἑαυτὸν μου· «ἔδω πὲ θέλω, Γαλανέ· εἰς τὸ Τατάρι νὰ τὸ δείξῃς». Καὶ πράγματι· αἱ φυσιογνωμίαι ἐκείναι, αἱ γεμάται ἀπὸ ἀμάθειαν, ὅπου ποτὲ των δὲν ἤκουσαν, οὔτε ἀνέγνωσαν λόγον Θεοῦ, μοῦ ἔφεραν ἕνα εἶδος ἀπελπίσεως. Τί νὰ τοὺς εἶπω; καὶ πῶς νὰ τοὺς τὸ εἶπω; Πρὸ πάντων ἐκεῖναι αἱ γρηθῶναι μοῦ ἦσαν ὀχληρότεραι ἀπὸ ἀκαδημαϊκούς. Τί νὰ ταῖς ὁμιλήσω; Ποίαις φράσεϊ νὰ μεταχειρισθῶ; Πῶς νὰ ἐπικοινωνήσῃ ὁ λόγος μου μὲ τὰς ψυχὰς των; Παρεκάλεσα θερμῶς τὸν Ὑψίστον νὰ μὲ φωτίσῃ καὶ νὰ μὲ βοηθήσῃ. Καὶ ἡ χάρις τοῦ θαρρῶς ὅτι δὲν με ἐγκατέλειψεν· ἐδήσε ὁμῶς νὰ μὲ ἐγκαταλείψῃ κάθε ἐλληνικοῦρα, καὶ νὰ ἔλθουν εἰς τὰ χεῖλη μου ὅλα τὰ λόγια μίας χωρικῆς διαλέκτου. Κάποτε-κάποτε, ἐνεκα τῆς συνήθειας, ἤρχετο κάποια λέξις περισσότερον ἐξευγνισμένη· ἀλλὰ ἡ δυστυχὴς δὲν ἐπρόφθανε νὰ δείξῃ κεφάλι· ἀνηλεῶς τὴν ἐξηφάνιζα. Τί ἐγύρευεν αὐτὴ ἐκεῖ; «Πῶς, τῆς ἔλεγα· σὺ θὰ σκοτίσης καὶ θὰ φέρῃς χάζευμα, καὶ ἐγὼ δὲν ἤλθω διὰ τοῦτο ἐδῶ».

Καὶ ἔτσι ἔκαμα ἕνα χωριάτικον ὅλως διόλου κήρυγμα. Καὶ ὁμῶς, πρᾶγμα περ' ἑργον! Πατέ μου δὲν ἔμεινε τὸσον εὐχαριστημένος. Διότι τὸ ἐκατάλαβα, ὅτι αἱ ἀδίδασκτοι ἐκεῖναι ψυχαὶ ἐνοίωσαν καὶ ἐπῆραν μέγα τὴν τὰ λόγια τῆς ζωῆς. Καὶ μοῦ ἐφάνη ὅτι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς εἶχε μεγάλην ἀγαλλίασιν μὲ τὸ ὅτι ἐγίνοντο μὲν θυσίαι λέξεων, ἀλλὰ καὶ ἐξυπηρετεῖτο σωτηρία ψυχῶν.

Ἀπλοῖκοι τοῦ Ταταρίου· κατόικοι! Σὰς εὐγνωμονῶ ἐξ ὅλης μου τῆς ψυχῆς. Διότι ἴσως τὸ ὅ,τι ἔκαμα διὰ ἐσᾶς, μοῦ δώσῃ κάποιον ἔλεος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως τὴν μεγάλην.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ “ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,”

ΠΕΜΠΤΗ 6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ἐν Πειραιεῖ ὁμιλήσει ἐν τῷ Ζαυνεῖῳ Ὁρσανοτροφείῳ ὥραν 7—8 μ. μ. ὁ κ. Γεώργιος Σ. Μακρῆς.

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ἐν Ἀθήναις, ἐν τῇ δευτέρᾳ Δημοτικῇ Σχολῇ τῶν ἀρρένων, παρὰ τὰ Γραφεῖα τῆς «Ἀναπλάσεως» καὶ τὴν περιπινὴν αἰθούσαν τῶν κηρυγμάτων, ὥρα 6—7 μ. μ., ὁμιλήσει ὁ κ. Μιχ. Ι. Γαλανός.

Ἐν Πειραιεῖ, ἐν τῷ Ζαυνεῖῳ Ὁρσανοτροφείῳ, ὥρα 3—4 μ. μ., ὁμιλήσει ὁ κ. Κ. Α. Δικλημαῆς.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΡΙΣΤ. Ζ. ΔΙΑΔΗΣΜΑ

66—Ὁδὸς Ἀδριανοῦ—66